

Άγγελοι και άνθρωποι

Στη σημερινή ημέρα, κατά την οποία η Αγία μας Εκκλησία, αγαπητοί μου αδελφοί, εορτάζει τη σύναξη των Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ, ακούσαμε την Αποστολική περικοπή στην οποία ο Απόστολος Παύλος εξηγεί ότι ο Ιησούς και μόνο οδηγεί τον άνθρωπο στη σωτηρία. Παράλληλα, όμως, αναφέρεται και στην αξιολογική σχέση μεταξύ αγγέλων και ανθρώπων των κορυφαίων εκπροσώπων του πνευματικού και του υλικού κόσμου.

Είναι σαφής η πίστη της Εκκλησίας μας στην ύπαρξη της άυλης δημιουργίας, η οποία, μάλιστα, κατοχυρώνεται και δογματικά στο Σύμβολο της πίστεως. Χαρακτηριστικά ομολογούμε: «Πιστεύω εις ένα Θεόν... ποιητήν... ορατών τε πάντων και αοράτων». Ο Θεός δημιούργησε την ορατή – υλική και αόρατη – άυλη κτίση. Στην πρώτη ανήκουν οι άνθρωποι, το ζωικό και φυτικό περιβάλλον και όλα όσα είναι ορατά και ψηλαφητά από τις ανθρώπινες αισθήσεις και στην δεύτερη ανήκουν ο αγγελικός – πνευματικός κόσμος και η αθάνατη ψυχή.

Το έργο των αγγέλων, όπως σημειώνει ο Παύλος, είναι διακονικό προς τους ανθρώπους και αφορά στην αποκάλυψη του σχεδίου του Θεού για την σωτηρία του κόσμου. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα της διακονικής αυτής αποστολής είναι τα παρακάτω: Άγγελος ανήγγειλε στον Ιωακείμ και στην Άννα την γέννηση της γυναίκας που έμελλε να γίνει η μητέρα του Θεού και των ανθρώπων, της Παναγίας. Άγγελος ευαγγελίστηκε στην Υπεραγία Θεοτόκο την σύλληψη και γέννηση του Θεανθρώπου, εγκαινιάζοντας, με τον τρόπο αυτό, το σχέδιο της Θείας Οικονομίας. Άγγελος ανήγγειλε στον υπέργηρο Ζαχαρία την γέννηση του Προδρόμου του Κυρίου Ιησού, Ιωάννου του Βαπτιστού. Άγγελοι ήταν οι πρώτοι που ανήγγειλαν το κοσμοχαρμόσυνο και σωτήριο μήνυμα της γεννήσεως του Κυρίου στη Βηθλεέμ. Άγγελος εμφανίστηκε *κατ' όναρ τω Ιωσήφ*¹, προτρέποντάς τον να καταφύγουν, με την Μαρία και το βρέφος, στην Αίγυπτο για ν' αποφύγουν το μένος του Ηρώδου. Άγγελος ειδοποίησε τους Μάγους να φύγουν, δι' άλλης οδού, για να παραπλανήσουν την εγκληματική περιέργεια του βασιλέως Ηρώδου. Άγγελος ανήγγειλε το μέγιστο γεγονός της ανθρώπινης ιστορίας, την Ανάσταση του Χριστού, στις εκστασιασμένες Μυροφόρες.

Ποιά είναι, όμως, η αξιολογική σχέση των Αγγέλων με τους ανθρώπους; Ήδη από την Π. Διαθήκη, ο Προφήτης Δαυίδ αναφέρει ότι ο άνθρωπος είναι κατά τι κατώτερος από τους Αγγέλους: *ηλάττωσας*

¹ Ματθ. 2,13

*αυτόν βραχύ τι παρ' αγγέλους, δόξη και τιμή εστεφάνωσας αυτόν*². «Ο άνθρωπος δηλ. κατέστη από τον ίδιο τον Θεό κυρίαρχος όλων των δημιουργημάτων. Ο μικρός και ασθενής, κατά την φύση του, άνθρωπος, γίνεται κυρίαρχος ολοκλήρου της φύσεως. Η αντινομία αυτή, το θαύμα αυτό, εξηγείται από το πνεύμα, που βρίσκεται μέσα στον άνθρωπο, με τη δύναμη του οποίου αυτός θα δαμάσει και θα καταστεί κύριος της δημιουργηθείσης φύσεως, όπως ακριβώς ο Θεός κυριαρχεί στο σύμπαν...»³.

Υπό ιδιαίτερες και μοναδικές, όμως, συνθήκες, ο άνθρωπος καθίσταται ανώτερος των Αγγέλων. Και αυτό σχετίζεται με την ιερωσύνη. Είναι γνωστός ο λόγος του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού: Αν συναντήσεις στο δρόμο έναν Ιερέα και έναν Άγγελο, πρώτα τον Ιερέα να χαιρετίσεις. Η ανωτερότητα αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι ο Ιερέυς είναι ο Λειτουργός των Μυστηρίων του Θεού, είναι εκείνος που, με την χάρη του Αγίου Πνεύματος, μετατρέπει το ψωμί και το κρασί σε Σώμα και Αίμα Χριστού, ενώνοντας όλους τους ανθρώπους με τον Χριστό στο κοινό Ποτήριο. Και αυτό συμβαίνει ανεξαρτήτως της αγιότητας ή της αναξιοτήτός του, της καθαρότητας ή της αμαρτωλότητάς του. Η ανωτερότητα αυτή καταγράφεται σαφώς στην ευχή της Αναφοράς, στη Θεία Λειτουργία, όταν ο ιερέυς λέγει, απευθυνόμενος στον Κύριο: «Ευχαριστούμεν Σοι και υπέρ της Λειτουργίας ταύτης, ήν εκ των χειρών ημών δέξασθαι κατηξίωσας, καίτοι Σοι παρεστήκασι χιλιάδες αρχαγγέλων και μυριάδες αγγέλων...». Οι Άγγελοι παρίστανται, κατά την ώρα της Θείας Λειτουργίας. Ο Ιερέυς δεν παρίσταται απλώς, αλλά ιερουργεί το Μυστήριο της ζωής.

Υπάρχει, όμως και η στιγμή της εξίσωσης Αγγέλων και ανθρώπων, στην μετά θάνατον πραγματικότητα και αφορά στους σεσωσμένους οι οποίοι *ως άγγελοι Θεού εν ουρανών εισί*⁴, καθώς η αμαρτία δεν έχει θέση στη Βασιλεία των ουρανών, εκεί όπου οι ψυχές ζουν σε κατάσταση αγγελική, απαλλαγμένες από το βάρος της ύλης και της απειλής της αμαρτίας.

Είθε αυτής της αιωνίου αγγελικής μακαριότητας, να μάς αξιώσει όλους ο Κύριος. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

² Ψαλμ. 8,6-7

³ π. Στυλιανός Ανανιάδης, «Οι Ψαλμοί», Τόμος Α', σελ. 197

⁴ Ματθ. 22,30